

## **Protestantse gemeente Leidsche Rijn**

Kerstfeest 2020, Kerstmorgendienst 25 dec 2020

Boerderij de Hoef, en ook via kerkdienst gemist en YouTube kanaal Kerken in de Hoef  
Marije Karreman

Lezing Lucas 2

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Overdag was het een drukte van jewelste geweest, daar in de straten van Bethlehem. Al die mensen die aankwamen in hun geboortestreek en die een plek zochten om te overnachten. De hele dag hield de stroom mensen aan. De grenzen waren dan wel open, maar met deze volksverhuizing was geen rekening gehouden, en er was onvoldoende plaats voor al die mensen. Toen Jozef en Maria eindelijk Bethlehem bereikten na die tocht vanuit Nazareth, toen was er geen plaats meer, in de herberg. Ze moesten genoeg nemen met een stal, voor de dieren. En daar, op die plek, werd baby Jezus geboren. Maria's eerste kind werd getroost, want meestal krijsen baby's als ze geboren worden, en gevoed, en lekker warm in doeken gewikkeld, en in een kribbe gelegd. Deze nacht werd de voederbak een wiegje. Daar zaten ze, kersverse mama Maria en papa Jozef, met hun kleine pasgeborene. Het eerste Kerstfeest.

Er was geen kerstboom vol lichtjes, er waren geen kerstkransjes, geen versiering. Geen kerstdiner met de traditionele Christmas pudding. Nee, het eerste kerstfeest vond in alle eenvoud plaats. Maar niet onopgemerkt.

Want niet ver daarvandaan zaten herders bij elkaar. Buiten de stadsmuren waren zij in de velden van Efrata met hun kudden. En zij kregen opeens een engel te zien, en een boodschap te horen: wees niet bang, ik kom met goed nieuws! En iedereen zal blij zijn! Vandaag is voor jullie een redder geboren! Christus, de Heer! En alsof het een speurtocht was kregen ze een teken mee, een aanwijzing: jullie zullen een pasgeboren kind vinden, in doeken gewikkeld, in een voederbak – zijn wiegje. Een hemels leger van engelen zong: Ere zij God! En vrede op aarde, voor alle mensen die hij liefheeft.

Ook de herders hadden geen tijd om hun kerstkleren aan te doen. Geen nette schoenen, mooi rood jasje of vlinderstrik. Maar daar gingen ze, door de velden, naar de stad, op zoek naar die kleine pasgeborene. En ze vonden hem, met zijn vader en zijn moeder, in die stal. Ze vertelden wat ze hadden meegemaakt, daarbuiten in het veld, aan Maria en Jozef en aan iedereen die het horen wilde. Maria hoorde de herders aan, en 'ze bewaarde al de woorden in haar hart'- zo lezen we, ze bleef erover nadenken. De herders gingen zingend terug naar hun schapen.

En dat is wel een beetje zoals ons Kerstfeest nu. Want wij zingen ook, vandaag, met Kerst, in onze huizen. Zoals de engelen en de herders, toen. 'Eer zij God in onze dagen, eer zij God in deze tijd, mensen van het welbehagen, roep op aarde vrede uit!'

Omdat we niet samen kunnen zingen, niet bij elkaar in de Hoef, of in andere kerken, keek ik anders naar de liederen. 'Komt allen tezamen', sommige dominees maakten daarvan: komt online tezamen. En het Ere zij God, dat je altijd staande en uit volle borst moet zingen, heb ik dit jaar niet eens opgenomen. Maar deze wel: 'Eer zij God in onze dagen.' Dit lied is al eeuwen oud, en nog ouder dan de melodie is de tekst. De vroege kerk nam het al op in de liturgie:

'Gloria in excelsis Deo  
et in terra pax hominibus bonae voluntatis.  
Laudamus Te. Benedicimus Te.  
Adoramus Te. Glorificamus Te.'  
Enzovoort.

Willem Barnard schreef de tekst zoals wij die nu zingen, op een 18<sup>e</sup> eeuwse, Franse melodie. En hij schreef het zo, dat het gaat over het hier en nu: Eer zij God – in onze dagen. Eer zij God – in deze tijd. Het 'ere zij God' klonk in de kerstnacht, en is daarna altijd blijven klinken. 'Ere zij God', ook nu, juist nu. En 'vrede op aarde voor de mensen van zijn welbehagen', elk jaar opnieuw, in elke tijd opnieuw. Dus ook nu, juist nu!

En bij die twee zinnnetjes wil ik nog even stil staan.  
'Eer zij God in onze dagen, in onze tijd!'  
En 'Vrede op aarde voor de mensen van zijn welbehagen'

Ten eerste. Het 'Ere zij God' klonk toen er een kind geboren werd, daar in die stal in Bethlehem. Niet zomaar een kind, nee, Christus, de redder, de Heer. Een kind met klinkende namen: God onbedwingbaar, Vader-voor-eeuwig, Koning van de vrede! En toch zo'n gewoon, klein kindje, in zo'n armoedige, simpele setting, daar waar geen plek voor hem was, ergens achteraf, in een stal. Geld of status deed er niet toe, het was geen voorname familie waarin hij werd geboren, hij had geen hoogopgeleide ouders, maar een boerenmeisje als mama, een timmermansjongen als papa. En ook in de wereld om hen heen was niet alles in orde, nee, het was een volk in onrust, omdat de keizer zo graag zijn macht wilde tonen – zo groot is mijn rijk! Dus iedereen moest op pad, ver van huis en haard, en de onvrede groeide. In die tijd, in die dagen, werd God voor mensen in de wieg gelegd, kwam hij ons- mensen- nabij, werd hij één van ons. Alsof hij wil zeggen: niets is mij te eenvoudig, niets te gewoon, niemand te min, of niet goed genoeg, en juist zij die niet opvallen doen ertoe. Juist bij hen wil ik wonen, die dat niet beseffen, niet weten of begrijpen. Dat God van mensen houdt, dat hij hen liefheeft, hen opzoekt waar ze zijn. Ere zij God! Daar ga je toch van zingen? In onze tijd, in de onrust van de wereld om ons heen, in de onzekerheid en de zorgen die we kennen, juist nu, toont het Kerstfeest ons– dat God ook ons nabij wil zijn, dat hij ook ons opzoekt, waar we ons ook bevinden. Juist nu het allemaal wat eenvoudiger en gewoner moet. Juist nu het leven ons zwaar valt. Juist nu veel van de vrolijke opsmuk is verdwenen. Geen huis,

geen plek is hem te min, geen mens is minderwaardig, juist in de eenvoud laat hij zich vinden. Prijs God!

En dan dat tweede gedeelte. 'Vrede op aarde voor de mensen van zijn welbehagen!' Paulus schrijft aan de gemeente van Efeze, als het over Jezus gaat: 'Hij is onze vrede!' Jezus is onze vrede, doordat hij in zichzelf, al bij zijn geboorte en ook in zijn verdere leven, verschillen overbrugt en zo vrede belichaamt, vrede brengt. Hij brengt vrede tussen God en mensen, tussen joden en heidenen, tussen mensen uit verschillende volken, tussen vrouwen en mannen, kinderen en volwassenen. Verschillen tussen mensen zullen er altijd zijn, maar dat hoeft niet tot ruzies en oorlog te leiden. Er is vrede mogelijk, er is verzoening mogelijk, en er is vrede nodig, 'vrede die doorwerkt en doorvecht en niet is te houden'. 'Roept op aarde vrede uit!' Maar hoe vind ik vrede? In mijn eigen leven, mijn eigen situatie? De antwoorden die vandaag klonken wijzen ons een weg. En de engelen wijzen ons een weg, met hun lied, over vrede op aarde. 'Uw eigen stilte – nacht, sterren, adem – zingt uw lied van antwoord: zelfs op aarde vrede.' Vrede wordt ons gegeven, als een geschenk. En vrede wil doorgegeven worden, ze heeft mensen nodig die zich daar blijvend voor inspannen, die vredestichters zijn.

Ik bid dat we gesterkt door het vreugdevolle nieuws van de geboorte van die koning van de vrede in Bethlehem ook in onze dagen, in onze tijd kunnen leven, en vrede door kunnen geven. Amen